

Länspensionärsråd och tillgänglighetsråd Region Norrbotten

Tid och plats

2021-04-21 klockan 09.00-12.00 via video (Skype) och telefon

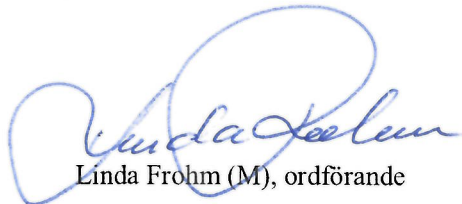
Deltagare

Linda Frohm (M), ordförande
 Gunnel Jonsson (C)
 Anders Öberg (S)
 Larry Nilsson, PRO
 Eivy Blomdahl, PRO
 Åke Bolmgren, PRO, vice ordf
 Siv Nilsson, SKPF
 Karin Liljestränd, SKPF
 Mona Wilsson, SPF
 Elisabeth Lindberg (S)
 Beatrice Öman,
 Norrbottens Kommuner

Christian Lindgren,
 Funktionsrätt Norrbotten
 Jan-Erik Nilsson,
 Funktionsrätt Norrbotten
 Margaretha Lindblom,
 Funktionsrätt Norrbotten
 Stefan Simonsson,
 Funktionsrätt Norrbotten
 Hjördis Lindström, SRF

Justerat den

10/5-21

Linda Frohm (M), ordförande

Karin Liljestränd, justerare

Stefan Simonsson, justerare

1. Sammanträdet för läns pensionärsrådet och tillgänglighetsrådet öppnas

Linda öppnar sammanträdet och hälsar ledamöterna välkomna.
Upprop hålls.

2. Val av protokolljusterare

Som protokolljusterare från läns pensionärsrådet väljs Karin Liljestrand.
Som protokolljusterare från tillgänglighetsrådet väljs Stefan Simonson.

Linda informerar om att det tyvärr tar lång tid innan det färdigställda protokollet har färdats med post till båda justerarna och åter till regionhuset. Möjligheten till digital signering är utvecklingsområde för flera av regionens politiska organ. Givetvis ska det även omfatta läns pensionärsrådet och tillgänglighetsrådet när det införs.

3. Godkännande av dagordning och anmälan av övriga frågor

Linda går igenom förutsättningarna för sammanträdet.

Det finns en hel del information i beredningsutskottens minnesanteckningar från sammanträdet den 13 april som skickats ut till ordinarie ledamöter och ersättare inför detta sammanträde. Bland annat handlar det om

- arbetet med *Nära vård och omsorg i Norrbotten* samt två relaterade frågor om rutiner vid utskrivning av patienter
- lokala patientråd och nivåstrukturering
- patientnämndens ärenden och rapport relaterade till pandemin
- ändrade åldrar och intervaller för screening av bröstcancer och en artikel i tidningen *Senioren* som uppmärksammar detta
- en redogörelse om att *Mina vårdkontakter* inte alltid fungerar som det ska
- bristande sekretess vid akutmottagningen i Sunderbyn.

Karin anmäler en övrig fråga om långtidscovid.

Åke anmäler en övrig fråga om skrivelse från PRO i Kalix gällande fotvård som upphör.

Hjördis anmäler en övrig fråga om skyltning med liten text vid vaccinering.

4. Information om smittläget i Norrbotten, vaccinering och annat aktuellt

Smittspridning och vaccination

Linda har nyligt haft möte med regionråd i nästan alla regioner. Smittläget ser väldigt olika ut mellan regionerna. Färre personer avlider i hela landet just nu.

I Norrbotten är det ett oerhört ansträngt läge med stor smittspridning vilket leder till mycket hög belastning på sjukvården. Regionen Norrbotten har tagit hjälp av andra regioner för att kunna ge vård till vissa patienter. Samtidigt har Region Norrbotten bett SKR (Sveriges kommuner och regioner) att aktivera krislägesavtalet eftersom det inte finns några andra alternativ för att kunna klara av vården.

Det är en tillgång att det tagits fram flera olika vacciner i världen på så kort tid. Vaccinering pågår i alla kommuner i Norrbotten. I skrivande stund har cirka 55.000 personer fått första dosen och cirka 17.000 personer är fullvaccinerade. Totalt ingår cirka 203.000 personer i Norrbottens målgrupp för vaccination.

Leveranserna av vacciner kommer att öka. Regionen bevakar samtidigt kommande godkännanden av olika vacciner. Det har gjorts vissa justeringar av delmål som regionen kommer att klara om vaccinerna levereras enligt plan.

Ett fåtal människor som är tveksamma till Astras vaccin som ges till personer födda 1956 och tidigare. Det är bekymmersamt eftersom risken för svår sjukdom vid covid19 ökar med ålder.

Regionens omställningsarbete

Linda informerar om att regionen befinner sig mitt uppe i ett stort omställningsarbete. Det är ingenting som påverkar hälso- och sjukvården i denna fas. Förutom att många anställda just nu har sökt om sina tjänster återstår det att tillsätta de sista cheferna i den högsta ledningen.

5. Uppföljning av tidigare ärenden

Handikapparkeringar i Sunderbyn

Jan-Erik har tidigare frågat om borttagna handikapparkeringar vid Sunderby sjukhus.

Linda har ingen ny information att ge men fortsätter att bevaka frågan och återkommer vid nästa sammanträde.

Expertgrupp demensvård

Siv har tidigare frågat om regionens expertgrupp för demensvård. Hennes önskemål är att expertgruppen återupptar sitt arbete och vill veta status.

I skrivande stund är gruppen inte aktiv. Linda har ingen ytterligare information att ge men fortsätter att bevaka frågan och återkommer vid nästa sammanträde.

Egenavgift vid sjukresor

Stefan har tidigare uppmärksammat att egenavgiften vid sjukresa ska höjas till 200 kronor för enkel resa. Han tycker att regionen gör fel som motiverar höjningen med hänvisning till att styra fler resor till kollektivtrafiken.

Hjördis påminner om att det inte finns kollektiva färdmedel i alla delar av regionen, främst på landsbygden. Dessutom kan det vara glest mellan turer. Linda instämmer att det är en utmaning för regionen.

Linda har gått igenom statistik från verksamheten och ser att höjningen främst drabbar personer som sällan behöver besöka hälso- och sjukvården. Resekostnaderna kan inte bli högre än 1.400 kronor per år vilket är summan för högkostnadsskyddet. Det finns inga signaler i statistiken som visar att personer avstår från besök på grund av resekostnaden.

Hjördis frågar om avgifterna är ett nationellt beslut. Linda svarar att avgifter fastställs av regionfullmäktige varje år.

6. Inspel till regionens strategiska plan

Regionens strategiska plan uppdateras årligen och beskriver inriktningen på regionens verksamhet. Normalt fastställer regionfullmäktige den strategiska planen för kommande år vid sitt sammanträde i juni. Linda informerar om att arbetet med regionens strategiska plan för 2022-2024 har skjutits fram i tiden. Det första sammanträdet för regionfullmäktige efter sommaren hålls den 20 oktober.

Nivån på den strategiska planen blir förmodligen väldigt övergripande och just strategisk. För att ledamöterna ska kunna se hur det sett ut tidigare år har den strategiska planen för 2021-2023 skickats ut inför detta sammanträde.

Det har kommit två skriftliga inspel till den strategiska planen.

- Ett inspel från SPF Seniorerna
- Ett från SKPF Pensionärerna

Båda inspelen är utskickade tillsammans med minnesanteckningarna från beredningsutskottens sammanträde den 13 april.

Inspel från SPF Seniorerna om äldrevårdsmottagningar

Mona kommenterar det skriftinspelet från SPF Seniorerna och uppmärksammar att det blir fler och fler äldre i länet. Önskemålet är därför att det startas äldrevårdsmottagningar på varje hälsocentral. Samma typ av mottagningar finns redan i ett antal regioner och bemannas med äldrevårdssjuksköterska.

I samband med detta informerar Linda om arbetet med regionens beställningar till hälsocentralerna. Hon ser att det är svårt att bemanna samtliga

hälsocentraler med rätt personal. Några hälsocentraler löser det genom att erbjuda patienterna vissa tjänster i samverkan. Linda väcker tanken att det inledningsvis skulle vara möjligt för hälsocentraler i samma kommun att dela på ansvaret för en äldrevårdsmottagning.

Mona poängterar vikten av att regionen börjar med äldrevårdsmottagningar på någon/några hälsocentraler för att sedan expandera verksamheten i hela Norrbotten. Det viktiga är att starta, sedan får regionen hitta konkreta lösningar eftersom. Karin instämmer och understryker att det viktigaste är att regionen kommer igång. Siv håller med om att målet ska vara samtliga kommuner men att man måste börja någonstans. Ledamöterna diskuterar olika idéer om hur bemanning och tjänster skulle kunna utformas.

Om regionen ska testa med äldrevårdsmottagning så tycker Siv att det ska vara på en hälsocentral med många äldre i sitt upptagningsområde. Hon menar också att det är viktigt med satsningar på vidareutbildning för sjuksköterskor och att lyckas med att locka geriatriker till länet. Larry betonar vikten av handledning från en erfaren geriatriker.

Hjördis uppmärksammar risken att missa möjligheten till äldrevårdsmottagning om man är listad på en annan hälsocentral i kommunen. Linda förklarar lite om beställningarna till hälsocentralerna och menar att alla ska ha samma tillgång.

Inspel från SKPF Pensionärerna

Karin redogör för en del av innehållet i inspelet från SKPF och uppmärksammar speciellt det digitala utanförskapet. Hjördis påminner om att digitalt utanförskap inte bara handlar om äldre personer. Samma stöd och service måste kunna erbjudas till alla personer med behov. Siv nämner även kopplingen till demokratiskt underskott och vikten av bredbandsutbyggnad. Ledamöterna diskuterar olika aspekter av utanförskap. Det handlar mycket om att alla inte har utrustning och/eller kunskap. Christian hänvisar till en tidigare framtagen tillgänglighetspolicy.

Siv menar att det är viktigt med stora satsningar på äldrevården. Samtidigt måste samverkan mellan kommunerna och regionen bli bättre så att folk inte faller mellan stolarna. Dessutom måste regionen arbeta på lång sikt för att underlätta rekryteringen av geriatriker.

Åke och Eivy återkommer till frågan om vikten av äldrevårdsmottagningar. Eivy ser även positivt på mammografins utökade målgrupper.

Slutligen handlar det om att komma i kontakt med hälso- och sjukvården på olika sätt. Mona summerar med att det ska vara snabbt och enkelt att få kontakt.

Begrepp i den strategiska planen

Hjördis ifrågasätter användandet av ordet funktionsvariation i regionens strategiska plan. Hon ser hellre att man använder ordet funktionsnedsättning. Dessutom saknar hon barns perspektiv i den strategiska planen och påminner om FN:s barnkonvention.

Mun- och tandhälsa

Eivy påpekar att den förebyggande mun- och tandhälsan är mycket viktig för äldres livskvalitet. Siv kommer in på de höga kostnaderna kopplat med livskvalitet. Det är viktigt att regionen satsar på förebyggande arbete och uppmärksammar det i den strategiska planen.

Ledamöterna diskuterar kostnader för tandvård. Mona påminner om att försäkringskassan har ett högkostnadsskydd för tandvård. Linda delar med sig av sina funderingar inom området. Anders påminner om den statliga utredningen *När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa* där den förebyggande tandvården finns med.

Delat ansvar region/kommun

Hjördis uppmärksammar problematiken kring delat ansvar mellan kommunerna och regionen. Linda hänvisar vidare till det pågående arbetet med *Nära vård och omsorg i Norrbotten* där Hjördis deltar.

Sammanfattning

Kvällen innan sammanträdet skickade Hjördis in ett inspel till den strategiska planen. Christian meddelar att Funktionsrätt Norrbotten arbetar med ett inspel som skickas in inom kort.

Linda tackar för de intressanta diskussionerna samt inskickade och kommande inspel. Det finns fortfarande möjlighet att komma med skriftliga inspel men det är bra om ledamöterna inte väntar allt för länge.

Alla inspel är välkomna även om det inte på förhand går att säga vad som kan påverka innehållet i regionens strategiska plan och vilka frågor som Linda kan ta med sig till andra beslutsforum. Här nämner Mona de utökade målgrupperna för mammografi som fanns med bland inspelen under förra året. Den punkten kom inte med i den strategiska planen men förankrades och genomfördes via andra vägar.

Anders tackar också för alla inspel till den strategiska planen.

När den strategiska planen för 2022-2024 är fastställd ska Linda återkomma med en återkoppling och redovisa vad som kommit med och vilka frågor som behandlas av andra instanser.

7. Nya ärenden

Inga nya ärenden till detta sammanträde.

8. Övriga frågor

Information om centralkassor

Regionens projektledare Lisette Sällström informerar om införandet av centralkassor och svarar på ledamöternas frågor.

- Centralkassa finns sedan 2010 i Kiruna.
- Centralkassa införs i Piteå under november eller december 2021 som ett pilotprojekt under två månader.
- Det kommer att finnas möjlighet till betalning via terminal och då behöver man inte ha Bank-ID.
- Regionen kommer alltid att behålla en fysisk kassa på alla sjukhus.

Karin delar med sig av sin erfarenhet från ett vårdbesök där regionen infört mobil incheckning och betalning. Lisette berättar att många patienter inte har uppmärksammat eller använder tjänsterna.

Siv påminner om digitalt utanförskap och uppskattar att möjligheten till fysiska kassor ska finnas kvar. Hon påtalar också vikten av att säkerställa sekretessen vid kassor vilket även Mona och Karin understryker.

Hjördis påminner Lisette om tillgänglighetsfrågor.

Larry undrar om läget i Kiruna som har haft centralkassa länge. Lisette berättar att det i början var ganska rörigt men att det nu flyter det på bra. Det finns många erfarenheter från Kiruna och en person från deras centralkassa medverkar vid det pågående arbetet med fler centralkassor.

Mona frågar Lisette om det finns möjlighet att få titta på ritningar. Lisette svarar att de inte är riktigt klara ännu. Det kan finnas möjlighet att återkomma med utkast av ritningar framöver när politiska politiskt beslut om investeringar är tagna. Det kan även finnas möjlighet till att träffas fysiskt och göra studiebesök framöver när smittläget tillåter.

Stefan frågar om tekniska lösningar. Lisette resonerar kring frågan och informerar samtidigt att en viss del av den tekniska utvecklingen får vänta till införandet av nytt journalsystem.

Hjördis frågar om utformningen och om personalens utbildning tar hänsyn till hörselskadades problem. Lisette informerar om att projektet tittat på goda exempel i andra regioner men att det är svårare med personalens utbildning i detta skede.

Lisette tackar för bara inspel under diskussionen och tar med sig det som framkommit i sitt fortsatta arbete. Hon kan även återkomma framöver när arbetet kommit längre och det finns mer information.

Långtidscovid

Karin frågar om regionen har någon strategi för omhändertagande och behandling av patienter med långtidscovid.

Linda svarar att det är ett mycket komplext sjukdomstillstånd där man fortfarande vet väldigt lite. Därför har regiondirektören fått i uppdrag att titta på olika behandlingsformer. Det förekommer även kontakter med andra regioner och vårdgivare för att skaffa så mycket kunskap som möjligt.

Anders redovisar att han uppmärksammat frågan nationellt och tycker att det är bra när fler agerar.

Linda tar med sig frågan om långtidscovid och ser vad det går att få fram för information till kommande sammanträden.

Fotvård i Kalix

Åke nämner en skrivelse från PRO i Kalix gällande fotvårdsmottagningen som upphör och att det inte finns något nytt avtal. Linda uppmanar Åke att skicka in skrivelsen så att hon kan ta den med sig i det fortsatta arbetet.

Skyltning med liten text vid vaccination

Hjördis delar med sig av en berättelse från sitt vårdbesök för vaccinering. Hon upplever att skyltningen är otydlig och skriven med alldeles för liten text. Det är så klart inte acceptabelt ut ett jämlikhetsperspektiv.

Linda tackar för berättelsen som hon ska föra vidare till regionens vaccinationsansvariga.

9. Sammanträdet avslutas

Linda konstaterar att halva verksamhetsåret har gått och att det återstår två sammanträden för läns pensionärsrådet och tillgänglighetsrådet.

1 augusti   Beredningsutskott
17 september   Patientråden
18 november   Beredningsutskott
2 december   Patientråden

Eftersom det inte går att säga någonting om smittläget i framtiden går det heller inte att planera några studiebesök eller liknande. Det är viktigt att råden fortsätter sammanträda även om det bara går att göra på distans.

Linda tackar för ledamöternas engagemang och avslutar sammanträdet.